

Undersøgelse for prostatakræft

Prostatakræft konstateres i dag sjældent før 50 års alderen.

Årsagen til at kræft i prostata opstår kendes ikke, udover at sygdommen i ca. 10% af tilfældene kan være arvelig. Optræder sygdommen således hos 2 eller flere familiemedlemmer i lige linje (dvs. hos brødre, far, bedstefædre, onkler og fætre), har man øget risiko for selv at udvikle sygdommen.

Prostatakræft i tidlige stadier er ofte uden symptomer. Når tumoren vokser, kan den give anledning til vandladningsproblemer, blod i sædvæsken, samt nedsat sædvæskevolumen.

PSA (prostata-specifikt antigen) er et protein, der produceres af kirtelcellerne i prostata. Der er ikke noget andet organ i kroppen der producerer PSA. PSA kan måles i blodet ved en almindelig blodprøvetagning. Normalt bør PSA være mindre end 4,0 mikrogram/l. Måles en forhøjet PSA-værdi, kan det være tegn på sygdom i prostata. PSA-værdien kan udover ved kræft i prostata også blive forhøjet i forbindelse med blærebetændelse, betændelse i prostata og pludselig vandladningsstop. Har du fået målt PSA i forbindelse med en af sidstnævnte situationer, anbefales det at få PSA kontrolleret på ny 4 uger efter, at tilstanden er behandlet og faldet til ro.

Er du i behandling med tablet Finasterid eller Dutasterid for vandladningsbesvær og forstørret prostata, falder PSA produktionen i prostata med omkring 50% og PSA-værdien bør i den situation være mindre end 2,0 mikrogram/l.

Undersøgelse af prostata

Prostata er beliggende lige under urinblæren og foran endetarmen. Ved den første konsultation på klinikken undersøges prostata dels ved at føle på den og dels ved at undersøge den med ultralyd. Begge undersøgelser foregår via endetarmen, mens du ligger i sideleje. Undersøgelsen er forbundet med et minimalt ubehag. For at kunne klarlægge om der findes kræftforandringer i prostata, tages ved hjælp af ultralydsskanneren et antal nåletynde vævsprøver (biopsier) fra prostata.

I forbindelse med undersøgelsen gives antibiotika. Umiddelbart efter prøvetagningen kan der være lidt ømhed i endetarmen og af prostata. Dette kan behandles med almindelig smertestillende medicin fx tablet Pamol/Panodil. Du kan dog uden problemer selv køre i bil fra klinikken efter undersøgelsen.

De første dage efter undersøgelsen kan der forekomme blod i afføring og urin. Der kan endvidere forekomme blod i sædvæsken, som giver en brunlig misfarvning af denne. Blod i urin og afføring ophører efter et par dage, mens misfarvning af sædvæsken kan vare ved i flere uger til måneder. Dette er ganske ufarligt.

Skulle du mod forventning få feber, skal du kontakte klinikken, din egen læge eller vagtlægen og oplyse om, hvilken undersøgelse du har fået foretaget. Ved feber vil der ofte være behov for yderligere antibiotisk behandling.

Hvis du får blodfortyndende medicin, bliver du inden prøvetagningen informeret om, hvor mange dage du skal holde pause inden indgrebet.

I forbindelse med undersøgelsen aftales tidspunktet for hvornår du får svar på undersøgelsen af vævsprøverne fra prostata. Er der tale om kræft i prostata vil de modtage information om behandlingsmuligheder og rådgivning om hvilken behandling, der i din situation, vil være den rette. Du vil få udleveret informationsmateriale om kræft i prostata.

Ved alle besøg i klinikken er du velkommen til at tage pårørende med.